

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 21. aprila 2016

Povzetek

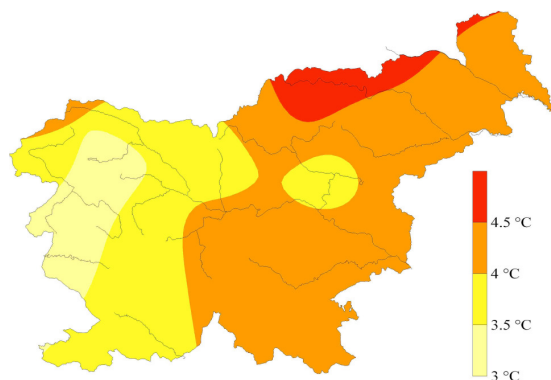
Vegetacijsko obdobje se je v začetku aprila pričelo z razmeroma dobro zalogo vode v tleh, a so se ob pomanjkanju padavin, dobri prevetrenosti in previsokih temperaturah zraka do sredine aprila kmetijska tla skoraj povsod po Sloveniji izsušila. Primanjkljaji vode v tleh so bili večinoma večji kot običajno v tem času. Skoraj povsod po državi so zacvetele jabolane, ki so zadnje v nizu cvetenja različnih vrst sadnega drevja. Zadnji dan dekade ohladitev na srečo ni povzročila padca temperature zraka pod kritične vrednosti, nevarnost pozebe pa se bo ob pričakovani ohladitvi v zadnji dekadi aprila nadaljevala.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V drugi aprilski dekadi se je nadaljevalo toplo in bolj suho vreme, z vetrovnimi razmerami. Pihalo je skoraj vsak dan, predvsem veter jugozahodne smeri. Predvsem od 15. do 17. aprila je v večjem delu države pihal okrepljen veter, ko so se vrednosti izhlapevanja iz tal in rastlin ob sončnem vremenu in visokih dnevnih temperaturah na severovzhodu Slovenije povzpele tudi nad 6 mm. Ob koncu dekade je ob morju zapihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature zraka so v nižinah ostajale nad 0 °C, najvišje dnevne pa so v najtoplejših dneh večinoma presegale 22 °C. Povprečne dekadne temperature zraka so bile za vsaj 3 °C višje od povprečnih vrednosti na zahodu, v vzhodnem delu države pa za vsaj 4 °C. Skoraj povsem suha je bila dekada na severovzhodu države, ko je dež le za vzorec poškrpil zemljo. Sicer pa je bilo drugod na vzhodu ter na zahodnem robu države okrog 10 mm padavin, v osrednjem delu Slovenije malo več kot 20 mm, kar pa je bilo še vedno vsaj za petino manj od dolgoletnega povprečja. Več kot običajno so sončni žarki oblivali prebujajočo se naravo, predvsem v osrednji Sloveniji, na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju, kjer je bilo sončnih ur za petino več kot običajno. V večjem delu države je bilo sončnih ur okrog 80, na Obali in Goriškem 87, na severozahodu in severovzhodu pa 75 ur. Najbolj sončen dan nam je postregel z okrog 12 urami sonca.

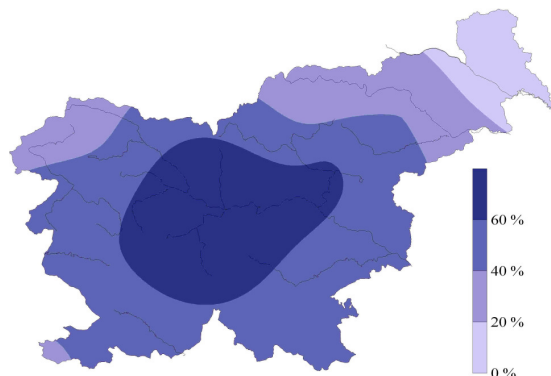
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1981–2000 (na sliki)

Postaja	T_{povp}	T_{max}	T_{min}
Bilje	14,3	21,8	4,5
Portorož let.	15,1	22,6	5,3
Ljubljana	14,1	21,5	4,8
Novo mesto	14,0	24,4	3,6
Celje	13,0	22,7	-0,4
Maribor let.	13,7	23,1	2,0
Murska Sobota	13,9	24,0	1,8
Rateče	9,5	18,5	-2,0
Slovenj Gradec	12,3	21,9	-1,0

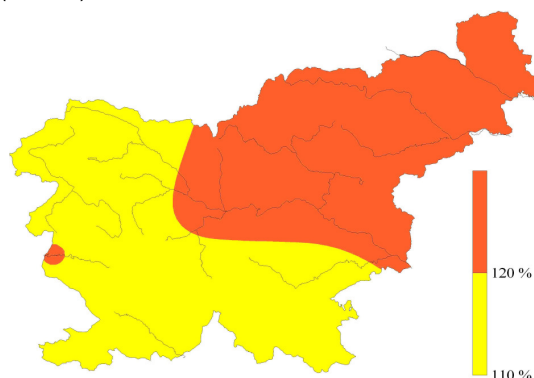
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1981–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	17,7	7	3
Portorož let.	8,6	7	3
Ljubljana	26,0	6	4
Novo mesto	17,8	5	5
Celje	15,7	7	3
Maribor let.	9,4	8	2
Murska Sobota	1,2	9	1
Rateče	11,7	6	4
Slovenj Gradec	8,0	8	2

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1981–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	87,0	12,6
Portorož let.	87,0	12,6
Ljubljana	83,1	12,6
Novo mesto	78,2	12,7
Celje	80,7	11,9
Maribor let.	80,0	12,1
Murska Sobota	75,7	12,5
Rateče	74,9	10,7
Slovenj Gradec	83,0	12,0

TEMPERATURA TAL

Povprečne temperature v setvenih globinah, od 5 do 10 cm, so se večinoma gibale med 13 in 14 °C, v Primorju med 16 in 17 °C. Kmetijska tla so bila v drugi dekadi aprila toplejša kot običajno, na Goriškem ter na severovzhodu za nekaj več kot za 3 °C, drugod so se odkloni gibali med 2,5 in 3 °C. Minimalne temperature v globini 5 cm niso več padle pod 8 °C, v globini 10 cm pa ne pod 9 °C, izjeme so bili le izpostavljeni ter hriboviti predeli kjer so bila tla za stopinjo do dve hladnejša. Najvišje temperature tal pa so se povzpele do skoraj 19 °C oziroma do 24 °C na Primorskem. Nekaj cm globlje so bile do okoli 3 °C nižje.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

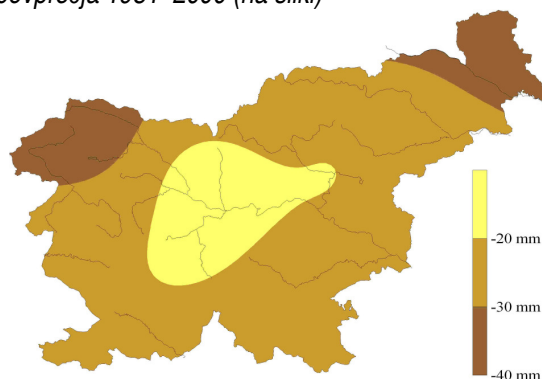
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	17,1	3,3	11,1	24,1	16,8	3,2	11,8	21,4
Portorož let.	15,9	2,4	10,0	22,2	15,8	2,3	11,4	19,2
Ljubljana	13,8	2,7	9,8	16,9	14,1	3,0	10,6	15,9
Novo mesto	13,9	2,8	9,3	18,6	13,9	2,8	10,5	16,2
Celje	13,5	2,7	8,7	17,0	13,4	2,6	10,0	15,2
Maribor let.	14,1	3,3	8,6	18,6	14,0	3,5	9,2	17,3
Murska Sobota	13,8	2,8	8,7	19,7	13,8	2,7	9,7	17,2
Slovenj Gradec	13,3	3,5	6,0	19,9	13,1	3,3	7,2	16,8

VODNA BILANCA IN IZHLEPEVANJE

Izhlepevanje iz tal in rastlin je bilo povsod po državi negativno, v osrednji Sloveniji je bilo nižje od povprečja do 20 mm, drugod do 30 mm, na severovzhodu in severozahodu pa do 40 mm. Dekadni vodni primanjkljaji so v večjem delu države znašali do 20 mm, na vzhodu ter jugozahodu pa so bili 40 mm. Dekadne vrednosti izhlapevanja so se gibale od 30 mm, v višje ležečih krajih, do 40 mm na severovzhodu in jugozahodu.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1981–2000 (na sliki)

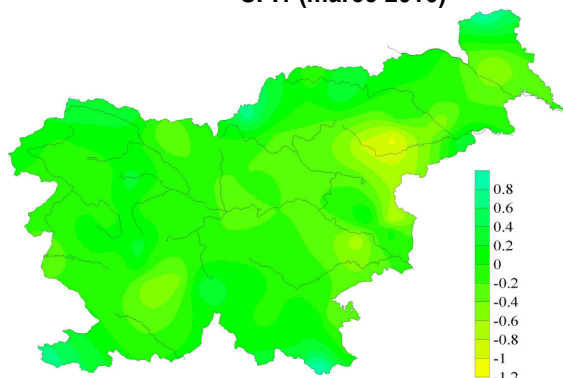
Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	-17,0	34,7	0
Portorož let.	-29,0	37,6	0
Ljubljana	-6,5	32,5	0
Novo mesto	-16,0	33,8	2
Celje	-17,8	33,5	1
Maribor let.	-29,0	38,4	3
Murska Sobota	-36,2	37,4	1
Rateče	-17,6	29,3	0
Slovenj Gradec	-22,7	30,7	0

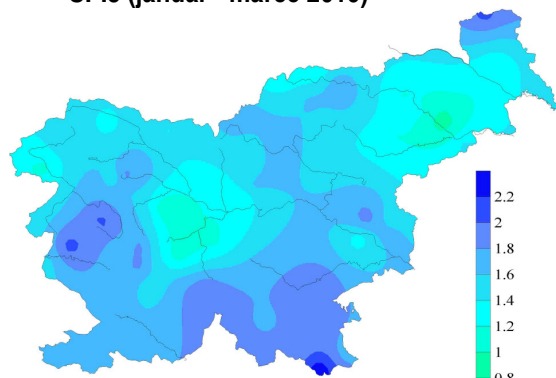
STANDARDIZIRAN PADAVINSKI INDEKS

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI1 (marec 2016)

SPI3 (januar - marec 2016)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Kljub temu da so bila kmetijska tla v začetku aprila oziroma na prehodu v vegetacijsko obdobje še dobro založena z vodo so se ob obilni prevetrenosti in previsokih temperaturah zraka do sredine meseca močno osušila. Na Goriškem je zaloga vode na globini 20 cm že postala rastlinam težje dostopna, nekoliko globlje v tleh pa je bila še v mejah lahke dostopnosti. Na severovzhodu države, kjer v drugi dekadi aprila skoraj ni deževalo, je bila izsušenost tal še močnejša, zaradi česar je kmetijske rastline v obdobju intenzivne spomladanske rasti oviral sušni stres. Ozimna žita so stebbila, oljna ogrščica pa je bila v polnem cvetenju. V setveni globini je temperatura tal prešla 15 °C, kar že omogoča setev koruze, a bo seme v tleh moralo počakati na prvi dež, preden bo začelo kaliti. Na osrednjem Štajerskem in na celjskem so vladale podobne razmere, pridelovalci zelenjadnic, zlasti prvih sadenj solate in spomladanskega zelja, so se že pripravljali na namakanje. Na obalnem območju je bila založenost tal z vodo zaradi nekaj več dežja še ugodna, a je trend izčrpavanja zaradi visokih temperatur prisoten tudi na tem območju. V začetku dekade so v večini sadjarskih območjih odcvetele češnje, v sredini dekade pa so že odcvetele hruške in polno zacvetele jable. Razvojne faze mladih plodičev in odprtih cvetov so izjemno občutljive na nizke (za pozebo kritične) temperature zraka. Zadnji dan dekade je prodor hladnega zraka minimalne temperature zraka ponekod potisnil skoraj do ničle. Nevarnost pozebe bo vse do sredine zadnje dekade aprila zelo velika.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 22. 4. 2016

SLOVENIJA	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek	Torek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi		dež	dež		dež
Tmax [°C]	19	14	11	11	14
Tmin [°C]	6	9	9	4	1
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	7 .. 18	18 .. 36	18 .. 36	18 .. 36

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni*